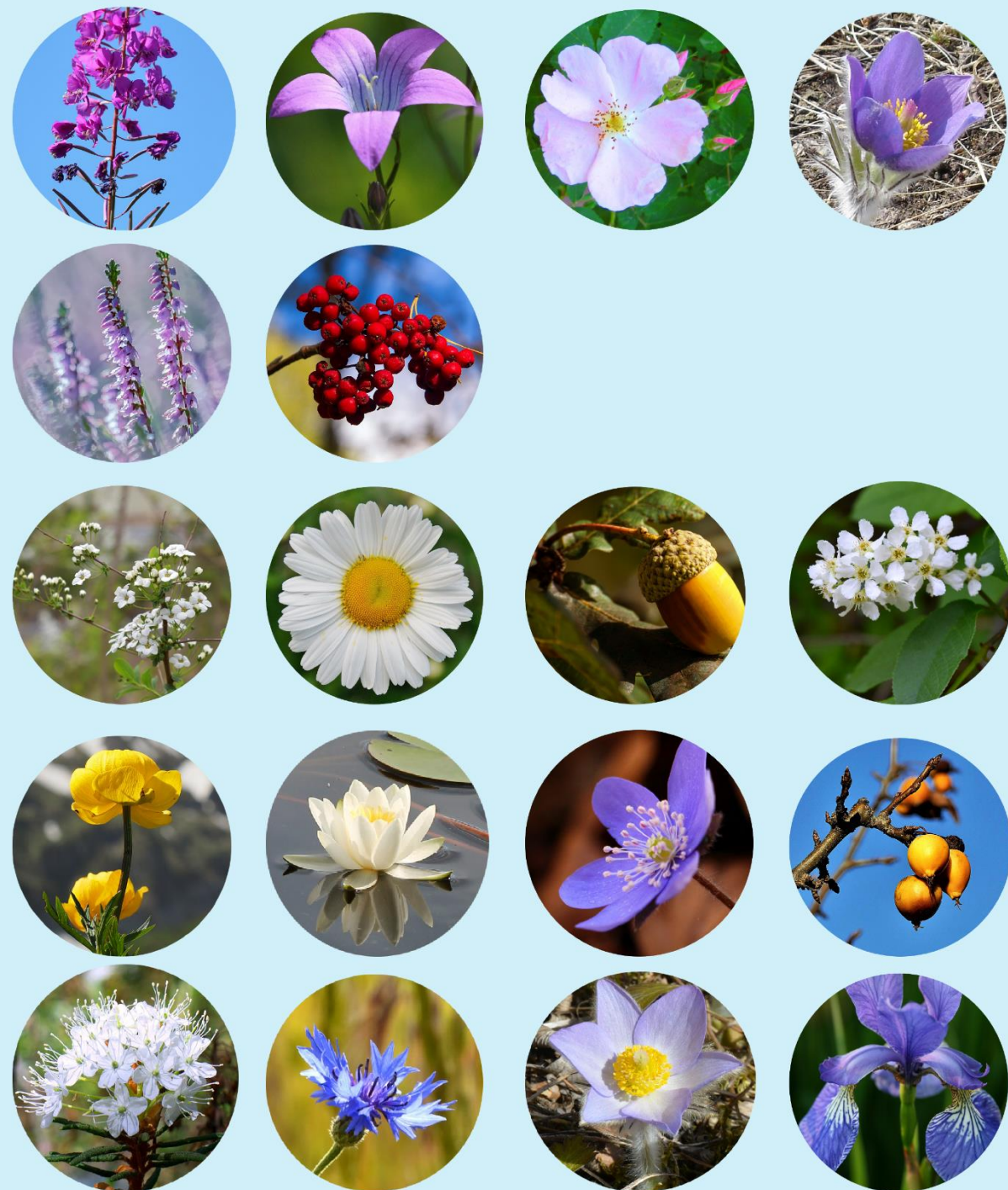

Tervetuloa Lapin maakuntatilaisuuteen!

Seuraa ja osallistu

#maakuntatilaisuudet2019

Följ och delta # landskapsbesok2019

Tilaisuudessa mukana Hansel, KEVA ja KT kuntatyönantajat

Timo Reina

24.9.2019

Kuntaliiton strategia uudistuu – haluamme palvella jäseniämme entistä paremmin

MISSIO:

Kunnat luovat perustan asukkaidensa hyvälle elämälle.

Kuntaliitto tekee työtä, jotta kunnat onnistuvat tehtävissään.

VISIO:

VAIKUTTAVA KUMPPANI KUNNILLE

Esimerkkejä tulevasta työstä:

- Laadimme selvityksen kuntien erilaistumisesta
- Kehitämme verkostojen työtä strategisemmaksi ja vaikuttavammaksi

ARVOT JA MEILLE TÄRKEÄT TOIMINTATAVAT

Askeleen edellä - Yhteistyötä yli rajojen - Avoin toimintakulttuuri

Kuntatalouden tilanne on historiallisen heikko

- Lakisääteiset eurot palautuvat ensi vuonna
 - kilpailukyksopimuksen ja määräaikaisten indeksijäädytysten päättyessä kunnille palautuu noin miljardi euroa
 - uudet tehtävät ja veroperustemuutokset on luvattu kompensoida täysimääräisesti
- Verotukseen tehdyt järjestelmämuutokset, kuten tulorekisteri ja verokorttiuudistus, vaikuttavat kuntien verotulokertymiin ja hankaloittavat talouden suunnittelua.
 - Kunnilta jää tänä vuonna saamatta yli 600 miljoonaa euroja verotuloja
 - Hieman helpotusta luvassa → Ensi vuodelle budjetoituja kompensatioita on aikaistettu tälle vuodelle 237 miljoonaa euroa

**Kuntaliitto seuraa
taloustilannetta ja valvoo
kuntien etuja**

Keskeisiä Antti Rinteen hallitusohjelman kuntapäätöksiä: täysimääräinen kompensatio

Uudistuksen kustannusvaikutus, milj. euroa	Antti Rinteen hallitusohjelma (3.6.2019)	Kuntaliiton alustava arvio	Erotus 	Lisähuomioita
Sosiaali- ja terveystaloudet, yhteensä 270 milj. euroa				
Sitova hoivamitoitus 0,7:ään ympärivuorokautisen hoivan yksikössä	70	200	-130	Haarukka 200-250 milj. euroa.
Peruspalveluiden saatavuus (hoitotakuun kiristäminen)	50	100	-50	Henkilöstön saatavuus saattaa aiheuttaa lisäkustannuksia
Kotihoidon ja omaishoidon resurssointi	45			Hallitusohjelmassa ei avata tätä linjausta.
Asiakasmaksulain uudistaminen	45			
Osaaminen ja sivistys, yhteensä 201,5 milj. euroa				
Oppivelvollisuuden pidennys 18-ikävuoteen ja maksuton toinen aste	107	183	-76	Kustannukset riippuvat toteutusmallista
Lukiokoulutuksen yksikköhinnan vahvistaminen	18			
Oppilas- ja opiskelijahuollon vahvistaminen, sitova mitoitus toisen asteen opiskelijahuollon palveluihin	29			Kustannukset riippuvat toteutustavasta
Subjekttiivinen varhaiskasvatusoikeus	17	Suuruusluokka oikea		
Ryhmäkokojen pienentäminen varhaiskasvatuksessa	16	Suuruusluokka oikea		
Harrastusmahdollisuus koululaisille	14,5			Tilastoja harrastustoiminnan rahoituksesta ei ole
Vahvistetaan suomi/ruotsi toisena kielenä (S2) -opetusta varhaiskasvatuksessa velvoittavaksi				Lapsimäärä vähäinen
YHTEENSÄ	470		-256	

Hallitusohjelman verolinjauksia

Kiinteistöverotus

- Kiinteistöverouudistuksen valmistelu jatkuu
- Alennetaan merituulivoimaloiden kiinteistöverotusta
- Vapautetaan luonnonsuojelulain nojalla suojellut alueet kiinteistöverosta
- Kiinteistöverotusta ei laajenneta maa- ja metsätalousmaahan

Kaivosverotus

- Siirretään kaivokset sähköveroluokkaan I ja poistetaan ne energiaveroleikkurin piiristä
- Selvitetään mahdollisuutta ottaa käyttöön erillinen kaivosvero

Energiaverotus

- Siirretään sähköveron veroluokkaan II kaukolämpöverkkoon lämpöä tuottavat lämpöpumput ja konesalit (datakeskus)
- Alennetaan verotukea yhdistetyssä sähkön- ja lämmöntuotannossa (CHP-laitos)

Veroperustemuutokset

- Kuntatalouteen vaikuttavat veroperustemuutokset kompensoidaan nettomääräisesti

Maakuntaverotus

- Mahdollisen maakuntaveron käyttöönotolla ei ole tarkoitus nostaa verotuksen tasoa.

Mistä eristä valtionosuuden +1 100 miljoonan euron lisäys vuonna 2020 muodostuu?

Muutoksia kuntien valtionosuudessa vuonna 2020

	Milj. euroa
Veromenetysten kompensatiot lisääntyvät vuonna 2020 HUOM! Vuonna 2020 veromenetysten kompensatiot erotetaan valtionosuudesta omalle momentilleen	+312
Kiky-leikkauksen pienentyminen lomarahaleikkauksen päättymisen takia HUOM! Työajan pidennyksestä johtuva leikkaus -234 milj. € kuitenkin jää pysyväksi vos-leikkaukseksi	+285
Kikystä johtuva kertaluonteinen kompensatio Ilman kompensatiota vuosina 2016-2019 voimassa ollut kilpailukyky sopimus olisi leikannut vuosien 2019-2022 valtionosuutta kahteen kertaan kustannustenjaon tarkistusten kautta	+237
Peruspalvelujen kustannustason muutos 2019 → 2020 Indeksikorotus (+2,4 %)	+198
Valtion ja kuntien välinen lakisääteinen kustannustenjaon tarkistus	+124
Asukasluvun ja laskentatekijöiden muutosten vaikutus	+18
Valtionosuuden (ml. veromenetysten kompensatiot) muutos 2019 → 2020	+1 174
- mistä budjettiriihen (17.9.2019) päätöksellä maksetaan jo vuonna 2019	+237
- mistä "oikean valtionosuuden" (pl. veromenetysten kompensatiot) muutos 2019 → 2020	+625

*Ei oikeaa
valtionosuutta!*

*Budjettiriihen
päätöksellä (17.9.)
maksetaan
kunnille jo v. 2019!*

Totta vai tarua? Helpottaako budjettiriihen päättös valtionosuude n lisäämisestä vuonna 2019 kuntien talous- tilannetta?

BUDJETTIRIIHI

2019

"Budjettiriihen yhteydessä päätettiin aikaistaa kunnille maksettava kertaluonteinen 237 miljoonan euron valtionosuuksien lisäys ensi vuodelta tälle vuodelle."

- Erä, joka saadaan vuosina 2019-2022 toteutuvien ja kikystä johtuvien **kaksinkertaisten valtionosuusleikkauksien** summana
 - Ilman kunnille maksettavaa kompensatiota (+237 milj. euroa) valtionosuutta oltaisi leikattu kikyn takia tuplasti
- Kompensatioerän (+237 milj. euroa) **maksatuksen aikaistaminen** vuodesta 2020 vuoteen 2019
 - on **nollasummapeliä** suunnitelmakaudella
 - helpottaa kuntien talustilannetta **yksittäisenä vuonna 2019**, mutta samalla vähentää valtionosuustuloja vuonna 2020 ennakkolaskelmaan verrattuna
 - toivotaan toimivan **pienenä helpotuksena** erityisesti verokorttiuudistuksesta johtuneeseen verokertymävajeeseen vuonna 2019
 - toteutetaan **vuoden 2019 valtionosuuspäätöstä** muuttamalla
 - otetaan huomioon valtionosuuden kuukausimaksatuksessa **marras- tai joulukuussa**

Budjettiriihen pöytäkirjamerkintä alueellisista työllisyyskokeiluista

- ”Hallitus käynnistää työllisyyspalvelujen alueelliset kuntakokeilut. Hankkeilla lisätään palvelujen asiakaslähtöisyyttä ja tavoitellaan hallinnonalat ylittäviä ratkaisuja. Kokeilujen tavoitteena on parantaa erityisesti pidempään työttömänä olleiden ja heikossa työmarkkina-asemassa olevien pääsyä työmarkkinoille. Kokeilujen vaikuttavuutta seurataan tutkimusperusteisesti. Hankkeen työllisyysvaikutukset syntyvät valtion ja kuntien resurssien yhdistämisen sekä palvelujen ja toimintamallien kehittämisen tuloksena. Hallitus linjaa työvoimapolitiikan palvelurakenteesta hallituskauden aikana.”

Budjettiriihen kuntavaikutuksia: Sote-linjauksiin ei suuria yllätyksiä

- Hallitus käynnistää laajan hankkeen sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittämiseksi.
- Hoitotakuun (hoitoon 7 päivän sisällä hoidon tarpeen arvioinnista) toteuttamiseen varattu rahaa.
- Kunnat saavat laajemman vastuun työllisyyspalvelujen järjestämisestä.
 - Alueelliset työllisyyskokeilut käynnistetään uudelleen.
 - Kokeilut toteutettava niin, että kunnille siirtyy riittävä toimivalta ja resurssit ja että kokeilujen kautta päästään pysyviin

Tarkempia tietoja 7.10.,
kun julkisen talouden
suunnitelma julkaistaan

Muut keskeiset päätökset

Tulevaisuus- investointien kehittämisen- hankkeet merkitsevät hanke- ja avustus- rumbaa

- Osaaminen ja sivistys
 - Subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden rajausta pois ja varhaiskasvatuksen ryhmäkokoja pienennetään 1.8.2020 alkaen.
 - Hallitus käynnistää varhaiskasvatuksen sekä perusopetuksen laadun ja tasa-arvon kehittämishankkeet.
 - Oppivelvollisuuden laajentamiseen sekä toisen asteen maksuttomuuteen 22 milj. euroa vuonna 2021, 65 milj. euroa vuonna 2022 ja 107 miljoonaa euroa vuonna 2023.
 - Oppilas- ja opiskelijahuolto +10 miljoonaa euroa vuonna 2021, +20 milj. euroa vuonna 2022 ja 29 milj. euroa vuonna 2023.
- Liikenne
 - Perusväylänpidon rahoitukseen +300 milj. euron tasokorotus
 - Yksityisteiden avustuksiin +20 milj. euroa vuodelle 2020.
 - Kävelyn- ja pyöräilyn edistämiseen +21 milj. euroa vuonna 2020.

- Laaditaan kuntien tilanteesta kokonaisvaltainen tuoreimpiin tietoihin pohjautuva arviointi syksyllä 2019.
- Valtionosuusjärjestelmää tulee tarvittaessa kehittää niin, että se ottaa huomioon paremmin alueiden tarpeet ja erityispiirteet.
- Tuetaan kuntien yhteistoimintaa elinvoiman turvaamiseksi ja palveluiden järjestämiseksi.
- Kannustetaan kuntarakenteen vapaaehtoiseen tiivistämiseen taloudellisia esteitä poistamalla.
- Valmistellaan kunnallisen ja yksityisen sektorin eläkejärjestelmän yhdistäminen

Kuntatalouteen vähintäänkin välillisesti vaikuttavat

Syksyllä 2019 meneillään olevat

selvitykset
tutdistukset
hankkeet

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

- Kuntalain päivitys
- Talousjaosto
- Hallintojaosto

TUTKITTUA TIETOA
JA RATKAISUJA
PÄÄTÖKSENTEON TUEKSI

VALTIONEUVOSTON
SELVITYS- JA TUTKIMUSTOIMINTA

- Perustuslain reunaehdot kuntien tehtävien eriyttämiseksi (Lavapuro)
(vain Uusimaa?)
- Kuntien rahoitusperiaatteen toteutumisen arviointimenetelmän toimivuus ja uudet mittausmenetelmät

- Kunnat sote-tuottajina (kysely → selvitys)
- Uudenmaan erillisselvitys

Tietoa Kuntapulssi – extra –kyselyn 2019 toteutuksesta

Kuntapulssi –kyselyllä 2019 on kartoitettu kuntakentän näkemyksiä pääministeri Antti Rinteen hallituksen 6.6.2019 julkaiseman hallitusohjelman sisältämistä linjauksista liittyen käynnistettävään uuteen sote-rakennemuutokseen.

Kysely toteutettiin sähköisenä 6.-22.8.2019 välisenä aikana

Kohdejoukko oli Manner-Suomen kunnissa:

- ✓ Kuntajohtajat
- ✓ Talousjohtajat
- ✓ Sote-johtajat
- ✓ Valtuustojen ja hallitusten puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat

Kyselyyn vastasi kaikkiaan 544 henkilöä ja sen kattavuus oli kaikkiaan 272 kuntaa (92% kunnista)

Tärkeimmät havainnot

1. Alueellisten tietojärjestelmien saaminen ensiarvoisen tärkeää
2. Alueelliset erityispiirteet tulee ottaa huomioon sote-uudistuksessa
3. Kuntien vapaaehtoista etenemistä uudistuksessa tulee tukea ennen lainsäädännön hyväksymistä
4. Kunnat ovat halukkaista laajasti toimimaan sote-tuottajina
5. Myös järjestämisvastuun siirtoa kunnille kannatetaan
6. Peruspalvelut tulee tuottaa lähellä kuntalaisia
7. 18 maakunnan malli ja maakuntaverot jakavat kuntakenttää vahvasti
8. Uudenmaan erillisratkaisua ei pidetä tärkeänä muissa maakunnissa

Aluekehittämisestä hallitusohjelmassa mm.

- Aluepolitiikan tavoite alueiden välisen ja kuntien sisäisen eriytymisen vähentäminen, kuntatyypeittäin painottuvaa kehittämistä, hyvin paljon sopimuksellisuutta
- Maakuntien liitot säilyvät aluekehittämismyöntämisviranomaisina, rakennerahastojen osalta välittävän viranomaisen tehtävät säilyvät sekä liitoilla että ELY-keskuksilla
- Alueellistamislainsäädännön uudistaminen – laaditaan strategia v. 2019 loppuun mennessä
- sopimuspohjaisen aluekehityksen toimintamallin tarkentaminen aluekehittämispäätöksen valmistelun yhteydessä - ei tietoa mitä konkreettisesti tarkoittaa
- Maakuntien liitoille aluekehitysraha (ent. maakunnan kehittämisrahan paluu)
- Kansallinen kaupunkistrategia ja metropolialueen erityisratkaisut (mitä muuta kuin MAL?)
- Toimenpideohjelmat seutukaupungeille ja harvaan asutuille alueille (jälkimmäiselle ryhmälle myös kokeiluja)
- Silta-sopimuksille jatkoa (positiivisen rakennemuutoksen edistäminen)

Seuraa työmme etenemistä

- TOP 3 Kuntaliitosta –uutiskirje
 - Kahden viikon välein ilmestyvässä uutiskirjeessä kerromme Kuntaliiton tärkeimmät uutiset
 - Voit tilata kirjeen osoitteesta kuntaliitto.fi/uutiskirjeet
- Kuntaliitto.fi
 - Verkkosivuiltamme löydät asiantuntijatietoa kunnista, uusimmat uutiset, tiedotteet, lausunnot, kannanotot ja blogit.
- Seuraa ajankohtaista keskustelua Facebookissa ja Twitterissä @Kuntaliitto.

**Muista myös Sote-
tulevaisuuspäivä Kuntatalolla
2.10.2019**

Kuntaliiton sote-tulevaisuuspäivä on tarkoitettu erityisesti kuntajohtajille, kuntien ja kuntayhtymien sote-johtajille, johtaville luottamushenkilöille sekä muille uudistuksen parissa työskenteleville asiantuntijoille.

Uusi Hansel - Julkisten hankintojen osaaminen on nyt koottu yhteen yhtiöön

- Kaikki julkishallinnon yhteishankinnat on mahdollista hoitaa Hanselistä
- Hansel Oy:n omistajat ovat 2.9.2019 alkaen valtiovarainministeriö (65 %) ja Suomen Kuntaliitto ry (35 %). Omistus- ja yritysjärjestelyn myötä KL-Kuntahankintojen henkilökunta siirtyvät Hanseliin vanhoina työntekijöinä.
- Yhdistyminen mahdollistaa kilpailutuksissa yhtenäisemmät toimintatavat, mikä helpottaa myös pienten yritysten osallistumista julkisiin tarjouskilpailuihin.
- Markkinoiden toimivuutta edistetään yhteishankinnoissa esimerkiksi jakamalla niitä alueellisesti tai useammille tavarantoimittajille, jotta kilpailua syntyisi mahdollisimman paljon. Hankintoja kilpailutetaan edelleen myös paikallisesti.

Kiitos!

Anna palaute: www.menti.com

Syötä koodi: 91 75 22

Seuraa ja osallistu #maakuntatilaisuudet2019

Följ och delta # landskapsbesok2019

Onnistuva Suomi tehdään lähellä

kuntaliitto.fi

PL 200, 00101 Helsinki
Kuntatalo, Toinen linja 14
00530 Helsinki

